

Ještě pár slov k etice

Již podruhé na sněmu auditorů rozvířila hladinu pléna diskuse k etickému kodexu Komory auditorů ČR. V jedné věci je třeba dát diskutujícím za pravdu: kdo se chce chovat neeticky, tomu v tom žádný kodex nezabrání, kdo ctí etiku, žádný kodex nepotřebuje. Má tedy vůbec smysl vydávat nějaký etický kodex a snažit se o to, aby jeho dikce byla co nejpřesnější? Pokud odpovíme „ne“, dáváme šanci těm, kteří nejsou ochotni dodržovat žádná pravidla hry, neboť jejich krédem je „co není zakázáno, je dovoleno“. Pokud odpovíme „ano, stanovme co nejpřesnější pravidla“, narazíme na nevoli těch poctivých, kteří mají pocit, že žádná pravidla nepotřebují, neboť se chovají eticky i bez nich. Zdá se, že je těžké zavděčit se všem.

Etika velmi úzce souvisí s morálkou, která se v minulosti opírala převážně o zvyklosti, které předurčovaly praktické normy chování. Ty odpovídaly v daleko větší míře celkovým potřebám společnosti než vnitřním, subjektivním potřebám jedinců. Vnitřní potřeba subjektivního morálního vědomí se vytvářela postupně, společenskou praxí a výchovou. Přesto představa morálky, morálního chování a jednání může být v různých společenstvích chápána různě. Ne nadarmo se říká „jiný kraj, jiný mrav“.

Přes úzkou souvislost etiky s morálkou je zřejmé, že problém etiky je širší, zahrnuje další aspekty, které s morálkou souvisejí jen nepřímo. V moderní společnosti je etika spojována především s osobním svědomím a s odpovědností za důsledky přijatých rozhodnutí. I zde je však možné namítnout, že různí lidé mají různé svědomí a nést odpovědnost za skutečně rozhodnutí už vůbec není v naší společnosti v poslední době zvykem. A zde se možná dostáváme k jádru problému. Auditori působí v určitém společenském prostředí, které nutně ovlivňuje úroveň jejich činnosti a etiku auditorské profese lze jen ztěžít odtrhnout od etiky ve společnosti vůbec. Aniz bych chtěla podceňovat morální úroveň auditorů, asi těžko bychom mohli tvrdit, že auditori jsou taková elita společnosti, která na rozdíl od toho zbytku žádná pravidla pro své chování nepotřebuje.

Doc. ing. L. Müllerová, CSc.
viceprezidentka KA ČR

Praktické zkušenosti při uplatňování etiky ve společnosti a v jejích různých institucích znají tři metody řešení etických problémů:

- příkladné jednání lidí s výsadním postavením, které je pro ostatní vzorem a hodné následování,
  - veřejné pokárání toho, kdo se podle společenského mínění prohršil všeobecně uznávanému etickému chování a veřejné poučení ostatních ze zjištěného pochybení dotyčného,
  - napsání pravidel, kterými je nutno se řídit a podle nichž je pak posuzováno etické či neetické chování.
- V profesích, které mají charakter svobodného povolání, mezi které patří i auditori, jsou „hlídači profesní etiky“ samosprávné komory. Právě boj o povinné členství, které sváděly profesní komory v období transformace naší společnosti, byl především bojem o možnost kontroly kvality profese a dodržování etických norem.

Avšak hovořit o tom, že v auditorské obci mají někteří auditori výsadní postavení, není namístě. Auditori představují pospolitost naprosto rovnocenných odborníků a tak jako u herců platí pravidlo, že „není velkých a malých rolí“, platí u auditorů, že „nejsou velcí a malí auditori“. Snad jsou jen takoví, na které je víc vidět, zatímco jiní pracují ve stínu, avšak kvalita jejich práce nemusí být horší.

Veřejné pokárání toho, kdo se provinil proti společenské morálce, aniž by spáchal trestný čin a šel za to do vězení, má v našich zemích bohatou tradici. Vzpomeňme upalování čarodějnic ve středověku, nebo přivazování nevěrných žen „na pranýř“. Auditorská profese používá méně drastické metody dohledu nad kvalitou práce auditorů pomocí kontrolních orgánů - dozorců a disciplinární (nově kárné) komise a profesního útvaru dohledu. Pokud bychom odhlédli od toho, že se jedná o opatření upravená zákonem, měl by někdo lepší nápad, jak kontrolovat kvalitu práce auditorů?

Pravidla chování jsou ovlivňována normami různého stupně závaznosti. Nejzávažnější normou jsou zákony, (pokračování na str. 2)

OBSAH

AKTUALITY 2

VÝBORY A KOMISE

INFORMUJÍ 5

DISKUSE

Stanovisko k článku „Zamyšlení k dohledu nad činností auditorů“

Ing. Rudolf Gebauer

Ing. Pavel Závitkovský 6

NA POMOC AUDITORŮM

Změny v účtové osnově a v postupech účtování pro podnikatele od roku 2001

Ing. Eva Fišerová. 9

Účtování a zdanění derivátů v bankách a v pojišťovnách v roce 2001

Prof. Ing. Josef Jílek, CSc. 11

K PROBLEMATICE DANÍ

Vstupní cena majetku nabytého nepeněžitým vkladem do obchodní společnosti

Ing. Pavel Podlešák 14

Přestavby motorových vozidel

Ing. Jiří Škampa,

Ing. Jiří Nesrounal 16

Nárok na odpočet DPH v souvislosti se zánikem subjektu

Ing. Ludmila Polonyiová 20

PRÁVO

Náhrada škody na věci, která je předmětem leas. smlouvy 21

Vada díla a právo

na zaplacení ceny díla 22

Zánik závazku započítáním 23

Obchodní společnost

a právo na soukromí 24

Postižení lidé v hotelu 24

ZE ZAHRANIČÍ

Modernizace účetních direktiv Evropské komise

Ing. Roman Sedlák 25

ZAÚJALO NÁS

Ztrátu Sazky potvrdil auditor 29

ZAZNAMENALI JSME 30

